

УДК 636.4.082.43

ПЛЕМІННА ЦІННІСТЬ (BLUP) СВИНОМАТОК УНІВЕРСАЛЬНОГО НАПРЯМКУ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЇХ ОЦІНКА ЗА ОЗНАКАМИ ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ

*В. І. Халак*¹, зав. лаб., к. с.-г. н., *Ю. М. Луник*², доцент, к. с.-г. н., *В. І. Приймич*², доцент, к. с.-г. н.
admin@vetuniver.lviv.ua

¹Державна установа Інститут сільського господарства степової зони НААН, Дніпропетровськ

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів

Теоретичною основою для проведення досліджень є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених (М.Д.Березовський, 1990, А.А.Гетья, 2009, Віллєке Х. та ін., 2005, Faber H., 2007, Ponsoni R.W., 1988 та ін.).

Мета роботи — дослідити показники власної продуктивності ремонтних свинок та ознаки відтворювальної здатності свиноматок великої білої породи, визначити їх племінну цінність (BLUP) та рівень зв'язку абсолютних величин продуктивності та оціночних індексів.

Експериментальну частину досліджень проводили в умовах ПП «АФ «Борисфен» Дніпропетровської області (2014-2015 рр). З метою визначення племінної цінності свиной великої білої породи (BLUP, Інститут свинарства і АПВ) враховували наступні вихідні дані: жива маса на дату народження, кг; жива маса на дату відлучення, кг; жива маса на дату вимірювання товщини шпику, кг; товщина шпику на рівні 6-7 грудного хребця, мм; товщина шпику на крижах, мм; товщина шпику в середній точці спини між холкою та крижами, мм; товщина м'яза в середній точці спини між холкою та крижами, мм; довжина тулубу, см; багатоплідність за 1-й опорос свиноматок, гол; маса гнізда на дату відлучення, кг. Оцінку тварин проводили як за абсолютними показниками власної продуктивності та відтворювальної здатності свиноматок так і з використанням інтегрованих показників — оціночних індексів, а саме: Л. Лаша в модифікації М.Д.Березовського (1990), О.Вангена (цит. за В.Г.Козловський та ін., 1982). Вирівняність гнізда свиноматок за живою масою поросят на дату їх народження визначали за методиками В.І.Халака (2012). Біометричну обробку результатів досліджень проводили за методикою Н.А.Плохинського (1969). Різницю між середніми арифметичними двох вибірових сукупностей вважали достовірною за умов $V > 0,90$, $V > 0,95$, $V > 0,99$, $V > 0,999$.

За результатами досліджень встановлено, що ремонтні свинки великої білої породи ($n=104$) в ранньому онтогенезі характеризувалися наступними показниками: жива маса на дату народження становила $1,32 \pm 0,014$ ($Cv=14,59\%$), на дату відлучення — $7,48 \pm 0,052$ кг ($Cv=9,64\%$), вік досягнення живої маси 100 кг — $192,7 \pm 0,80$ днів ($Cv=5,75\%$), середньодобовий приріст живої маси за період вирощування від дати народження до дати вимірювання товщини шпику — $0,513 \pm 0,0021$ кг ($Cv=5,67\%$). На дату індивідуального зважування, вимірювання довжини тулуба та товщини шпику жива маса дорівнювала — $103,9 \pm 0,37$ кг ($Cv=4,90\%$), довжина тулуба — $116,3 \pm 0,37$ см ($Cv=4,90\%$), товщина шпику на рівні 6–7 грудного хребця — $22,7 \pm 0,27$ мм ($Cv=16,35\%$), в середній точці спини — $18,8 \pm 0,25$ мм ($Cv=18,44\%$), на крижах — $17,9 \pm 0,22$ мм ($Cv=17,23\%$), індекс О. Вангена — $23,71 \pm 0,092$ бала ($Cv=5,30\%$). Індекс BLUP ремонтних свинок великої білої породи батьківської та материнської ліній дорівнював $97,21 \pm 1,845$ ($Cv=25,74\%$) та $97,02 \pm 1,700$ балів відповідно.

За результатами аналізу показників відтворювальної здатності свиноматок встановлено, що їх багатоплідність дорівнює $10,6 \pm 0,15$ поросят ($Cv=19,9\%$), великоплідність — $1,24 \pm 0,008$ кг ($Cv=8,67\%$), маса гнізда на дату відлучення — $76,7 \pm 0,74$ кг ($Cv=12,85\%$), середньодобовий приріст живої маси поросят за період від дати народження до відлучення — $0,200 \pm 0,0016$ кг ($Cv=10,36\%$), індекс Л. Лаша в модифікації М.Д.Березовського — $36,8 \pm 0,37$ бала ($Cv=13,73\%$), індекс вирівняності гнізда свиноматки за живою масою поросят на дату їх народження — $5,32 \pm 0,094$ бала ($Cv=23,49\%$).

Коефіцієнт кореляції між індексом О.Вангена і ознаками власної продуктивності коливається у межах від $-0,637 \pm 0,0422$ ($tr=15,08$; $P > 0,999$) до $+0,642 \pm 0,0417$ ($tr=15,08$; $P > 0,999$). Достовірні кореляційні зв'язки встановлено між індексом BLUP та наступними ознаками відтворювальної здатності свиноматок: багатоплідність ($+0,451 \pm 0,1229$; $tr=3,66$; $P > 0,999$), великоплідність ($+0,394 \pm 0,1303$; $tr=3,02$; $P > 0,99$), маса гнізда на дату народження ($+0,398 \pm 0,1298$; $tr=3,06$; $P > 0,99$), середньодобовий приріст поросят до відлучення ($-0,320 \pm 0,1384$; $tr=2,31$; $P > 0,95$), індекс відтворювальної здатності свиноматки Л.Лаша в модифікації М.Березовського ($+0,426 \pm 0,1263$; $tr=3,36$). Коефіцієнт кореляції між індексом Л.Лаша в модифікації М.Д.Березовського та ознаками відтворювальної здатності свиноматок коливався в межах від $-0,711 \pm 0,0762$ ($tr=9,32$; $P > 0,999$) до $+0,929 \pm 0,0231$ ($tr=39,83$; $P > 0,999$).

За результатами досліджень встановлено, що свині великої білої породи, за умов оптимального рівня годівлі та утримання характеризуються високими показниками власної продуктивності та відтворювальної здатності. Ефективними методами оцінки племінної цінності є визначення індексу BLUP та О.Вангена. В умовах племінних заводів та репродукторів з розведення свиной великої білої породи вести відбір свиноматок до провідної групи у яких індекс О.Вангена дорівнював $24,6 \pm 0,17$ ($lim=24,1-25,8$), індекс BLUP (материнська лінія) — $122,4 \pm 3,59$ бала ($lim=111,8-146,9$).